

Arbejdstid i Danmark sammenlignet med andre lande

Misvisende tal fra Beskæftigelsesministeriet om arbejdstid

Beskæftigelsesministeriet har i et svar til beskæftigelsesudvalget fremlagt beregninger, som ifølge ministeriet viser, at danskere over en 50-årig livsperiode samlet set tilbringer markant mindre tid på arbejde end i andre lande. Beregningerne hviler på en opgørelse over den gennemsnitlige arbejdstid fra OECD. OECD skriver selv, at deres tal *ikke* kan bruges til at sammenligne niveauet i den gennemsnitlige arbejdstid på tværs af lande. Samme advarsel finder man i Produktivitetskommissionens rapport. Produktivitetskommissionen udarbejdede i den forbindelse et datasæt for 17 lande, som kunne bruges ved landesammenligninger. Anvender man det datagrundlag, ligger Danmark ikke i den tunge ende.

af cheføkonom **Erik Bjørsted**

28. februar 2017

Analysens hovedkonklusioner

- I et nyt svar fra Beskæftigelsesministeriet til beskæftigelsesudvalget fremgår det, at danskere over en 50-årig livsperiode samlet set tilbringer 27,8 år i fuldtidsbeskæftigelse, hvilket ifølge opgørelsen er markant mindre end i andre lande. Svaret blev bragt i Børsen d. 2. feb. under overskriften "OECD dræber dansk myte: I arbejder mindre end andre".
- Svaret hviler på en opgørelse over den gennemsnitlige årlige arbejdstid fra OECD. OECD skriver selv, at opgørelsen ikke bør bruges til at sammenligne niveauerne i arbejdstiden i de enkelte lande, fordi datakilderne varierer på tværs af OECD-landene.
- Samme advarsel finder man i Produktivitetskommissionens rapport. Produktivitetskommissionen udarbejdede derfor et nyt datagrundlag for bedre at kunne sammenligne arbejdstiden på tværs af lande.
- Anvender man samme metode til opgørelsen af den årlige gennemsnitlige arbejdstid som Produktivitetskommissionen, viser det sig, at den tid, danskerne over et livsforløb på 50 år samlet set tilbringer i fuldtidsbeskæftigelse, ligger i den bedre halvdel af feltet.

Kontakt

Cheføkonom

Erik Bjørsted

Tlf. 33 55 77 12

Mobil 27 68 79 50

eb@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Beskæftigelsesministeriet bruger data, som ikke bør bruges til landesammenligninger

Beskæftigelsesministeriet har i et svar til beskæftigelsesudvalget d. 27. januar 2017 udarbejdet en opgørelse, som viser, hvor meget tid danskere tilbringer i fuldtidsbeskæftigelse over en 50-årig livsperiode fra 15 til 64 år.¹

Ifølge opgørelsen tilbringer danskere over den 50-årige livsperiode 27,8 år i fuldtidsbeskæftigelse, hvilket er markant mindre end for OECD som helhed, hvor man tilbringer 30,1 år i fuldtidsbeskæftigelse. Danmark ligger dermed i den tunge ende af feltet.

Opgørelsen bygger dog på et tvivlsomt datagrundlag. I beregningen har Beskæftigelsesministeriet taget udgangspunkt i den gennemsnitlige årlige arbejdstid fra OECD. OECD skriver dog selv, at man ikke bør anvende opgørelsen til at sammenligne niveauet i den gennemsnitlige årlige arbejdstid på tværs af lande, da datakilderne for arbejdstiden er forskellige. Konkret skriver OECD, at:

*"The data are intended for comparisons of trends over time; they are unsuitable for comparisons of the level of average annual hours of work for a given year, because of differences in their sources."*²

Niveauerne i den gennemsnitlige arbejdstid bør derfor ikke sammenlignes på tværs af landene, og tallene kan derfor heller ikke bruges til at beregne, hvor mange år indbyggerne samlet set over en 50-årig periode tilbringer i fuldtidsbeskæftigelse, sådan som Beskæftigelsesministeriet gør. Derimod kan man godt sammenligne udviklingen i OECD's data for den gennemsnitlige arbejdstid, men ikke niveauerne.

Produktivitetskommissionen tog i modsætning til Beskæftigelsesministeriet denne advarsel alvorligt og besluttede at udarbejde et mere sammenligneligt datagrundlag for den gennemsnitlige årlige arbejdstid.

På baggrund af Arbejdskraftundersøgelsen, som er en stikprøveopgørelse, som udarbejdes i landene efter fælles retningslinjer, beregnede Produktivitetskommissionen derfor nogle nye niveauer for den gennemsnitlige årlige arbejdstid i 17 lande for året 2002 (se boks 1 for en nærmere gennemgang for Danmark).

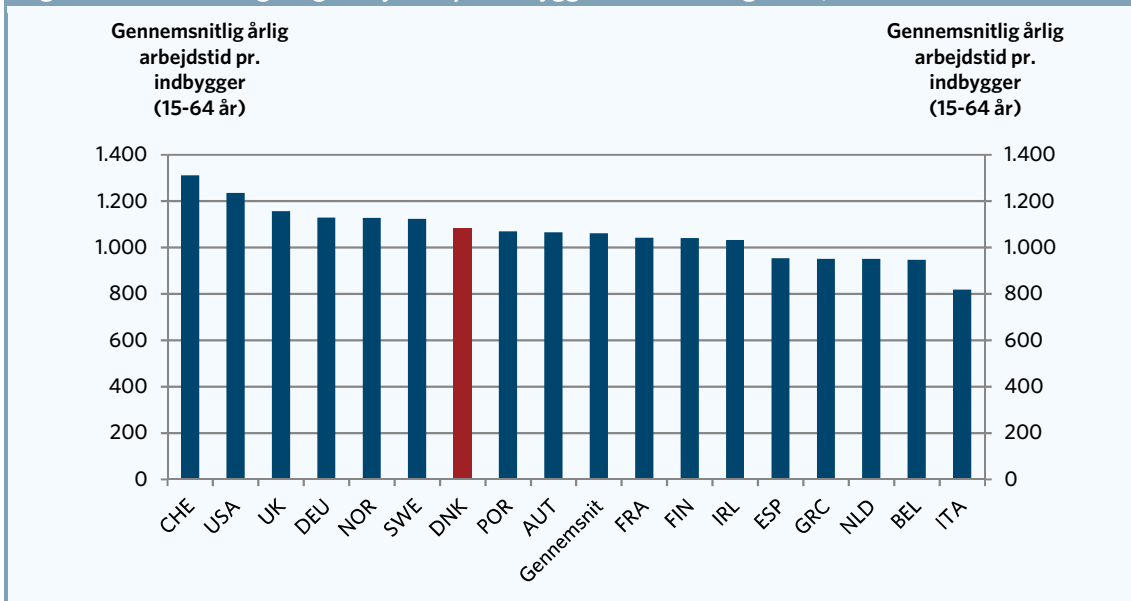
Herefter brugte de vækstraterne fra OECD's data til at fremskrive den gennemsnitlige årlige arbejdstid for de 17 lande.

Tager man derudover højde for, at Danmark er blandt de lande i OECD, hvor flest står op og går på arbejde, og måler den gennemsnitlige arbejdstid pr. indbygger i den arbejdsdygtige alder (15-64 år), ligger Danmark ikke i den tunge ende af feltet af de 17 lande, der ud fra Produktivitetskommissionens datasæt kan laves sammenligninger for. Det fremgår af figur 1. Danmark ligger på en 7. plads ud af de 17 lande, der kan laves en sammenligning for, og samtidig ligger vi også over gennemsnittet for de 17 lande.

¹ <http://www.ft.dk/samling/20161/almdele/beu/spm/253/svar/1378156/1715988.pdf>

² OECD stat: <http://stats.oecd.org/>.

Figur 1. Gennemsnitlig årlig arbejdstid pr. indbygger mellem 15 og 64 år, 2015

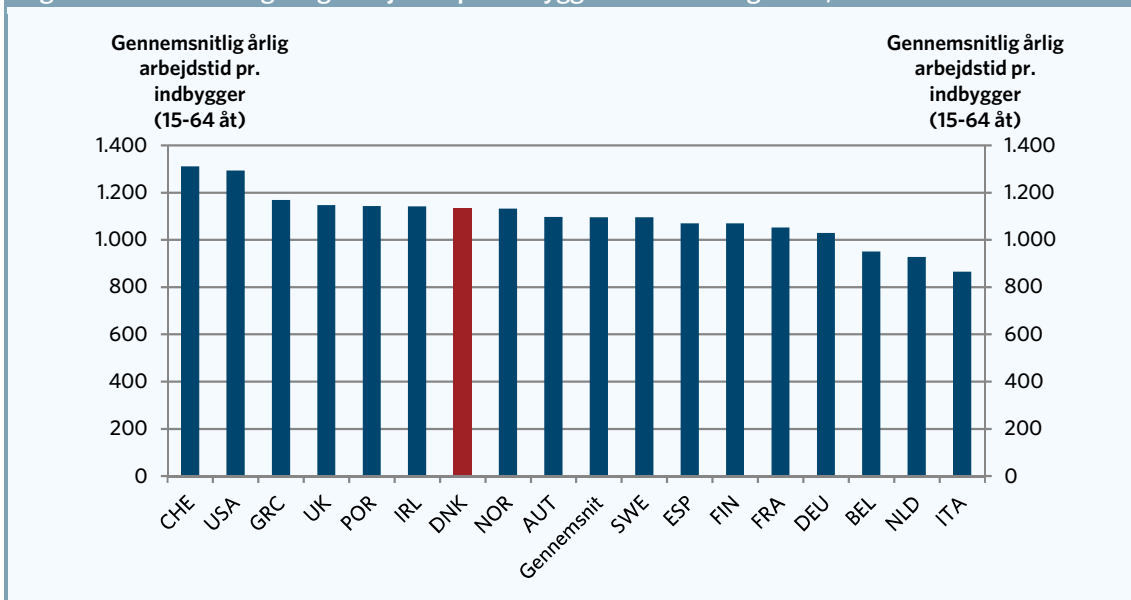

Anm.: Udgangspunktet for den gennemsnitlige årlige arbejdstid er Produktivitetskommissionens opgørelse og metode. Beskæftigelsesgrad og gennemsnitlig årlig arbejdstid tager udgangspunkt i året 2015.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, OECD, Produktivitetskommissionen og egne beregninger.

Tallene er derudover til dels påvirket af krisen. Ser man på 2008, var Danmark således nummer 6 foran både Tyskland og Sverige. Tager man i stedet udgangspunkt i 2005, som af mange økonomer opfattes som et konjunktur neutralt år herhjemme, lå Danmark på en 7. plads foran både Sverige og Tyskland. Det fremgår af figur 2.

Figur 2. Gennemsnitlig årlig arbejdstid pr. indbygger mellem 15 og 64 år, 2005

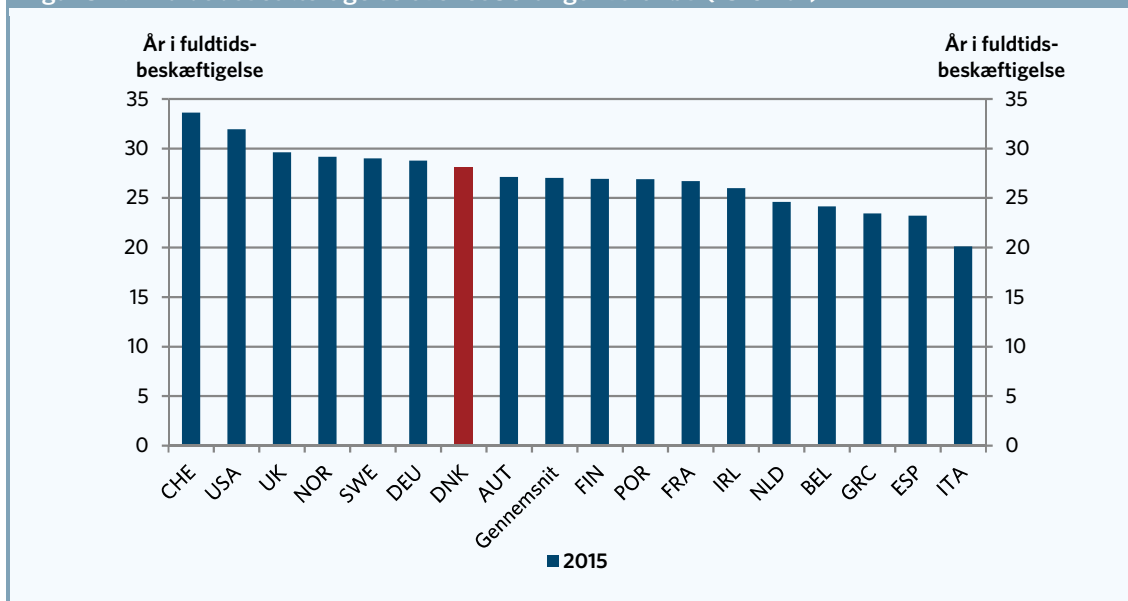
Anm.: Udgangspunktet for den gennemsnitlige årlige arbejdstid er Produktivitetskommissionens opgørelse og metode. Beskæftigelsesgrad og gennemsnitlig årlig arbejdstid tager udgangspunkt i året 2005.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, OECD, Produktivitetskommissionen og egne beregninger.

På baggrund af Produktivitetskommissionens mere retvisende arbejdstimetotal ligger Danmark heller ikke, som Beskæftigelsesministeriet påstår, i de tunge ende af feltet, når man opgør den akkumulerede tid, danskerne over et 50-årigt livsforløb er i fuldtidsbeskæftigelse. Det fremgår af figur 3.

Ud af de 17 lande, Produktivitetskommissionen udarbejde datasættet for, lå Danmark i 2015 på en 7. plads på listen over lande, hvor man over en 50-årig livsperiode tilbringer mest tid i fuldtidsbeskæftigelse. Det fremgår af figur 3.

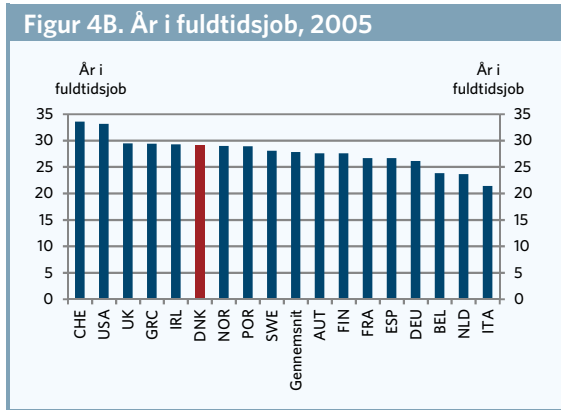
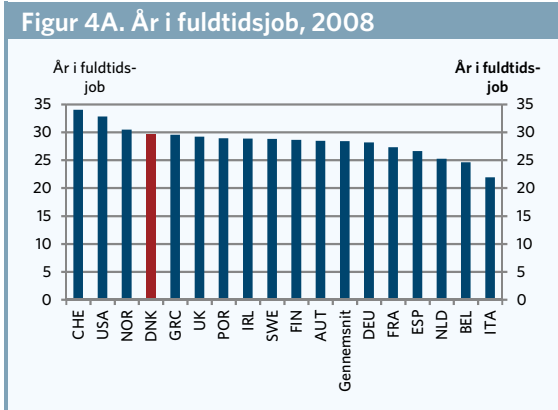
Figur 3. År i fuldtidsbeskæftigelse over et 50-årigt livsforløb (15-64 år)

Anm.: Der ses på det samlede akkumulerede antal år i fuldtidsbeskæftigelse over en 50-årig periode fra 15 år til og med 64 år. Beregningen er foretaget på samme måde som i svaret fra Beskæftigelsesministeriet: <http://www.ft.dk/samling/20161/alm-del/bru/spm/253/svar/1378156/1715988.pdf>. Da der ikke findes data for arbejdstiden fordelt på alder, er beregningerne fra Beskæftigelsesministeriet lavet under den forsimplede antagelse, at arbejdstiden for de enkelte aldersgrupper, 15-24, 25-54 og 55-64 år er den samme. Udgangspunktet for den gennemsnitlige årlige arbejdstid er i AE's beregninger Produktivitetskommissionens opgørelse og metode. Beskæftigelsesgrad og gennemsnitlig årlig arbejdstid tager udgangspunkt i året 2015.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, OECD, Produktivitetskommissionen og egne beregninger.

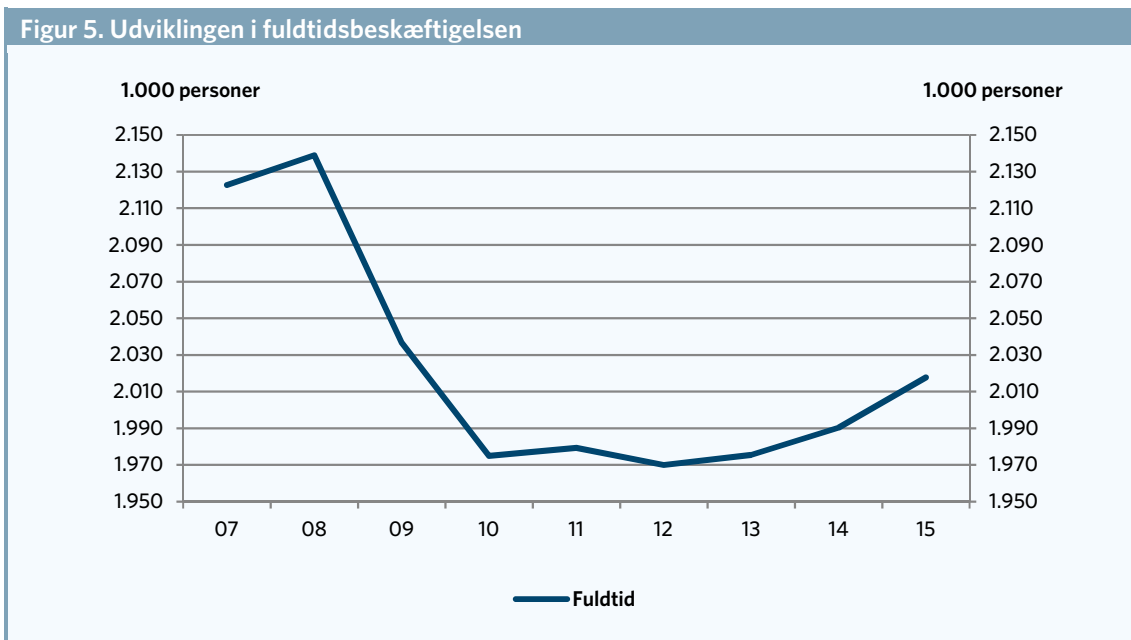
Udover at Beskæftigelsesministeriet ukritisk anvender den gennemsnitlige arbejdstid fra OECD, er det også problematisk, at man i beregningerne har taget udgangspunkt i 2015. Både beskæftigelsen og den gennemsnitlige arbejdstid er faldet under krisen. Særligt er de unges tilknytning til arbejdsmarkedet i øjeblikket unormalt lav, og det kan påvirke placeringen. Tager man i stedet udgangspunkt i 2008 inden krisen, lå Danmark med 29,6 år i fuldtidsbeskæftigelse faktisk på en 4. plads i ovenstående landesammenligning foran f.eks. Sverige og Tyskland. Tager man udgangspunkt i 2005, der som før nævnt regnes for et konjunktur neutralt år i Danmark, er Danmarks placering en 6. plads (også foran Sverige og Tyskland). Det fremgår af figur 4A og 4B.

Anm.: Der ses på det samlede akkumulerede antal år i fuldtidsbeskæftigelse over en 50-årig periode fra 15 år til og med 64 år. Beregningen er foretaget på samme måde som i svaret fra Beskæftigelsesministeriet: <http://www.ft.dk/samling/20161/alm-del/beu/spm/253/svar/1378156/1715988.pdf>. Da der ikke findes data for arbejdstiden fordelt på alder, er beregningerne fra Beskæftigelsesministeriet lavet under den forsimplede antagelse, at arbejdstiden for de enkelte aldersgrupper, 15-24, 25-54 og 55-64 år er den samme. Udgangspunktet for den gennemsnitlige årlige arbejdstid er i AE's beregninger Produktivitetskommissionens opgørelse og metode. Beskæftigelsesgrad og gennemsnitlig årlig arbejdstid tager udgangspunkt i året 2008. Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, OECD, Produktivitetskommissionen og egne beregninger.

Anm.: Der ses på det samlede akkumulerede antal år i fuldtidsbeskæftigelse over en 50-årig periode fra 15 år til og med 64 år. Beregningen er foretaget på samme måde som i svaret fra Beskæftigelsesministeriet: <http://www.ft.dk/samling/20161/alm-del/beu/spm/253/svar/1378156/1715988.pdf>. Da der ikke findes data for arbejdstiden fordelt på alder, er beregningerne fra Beskæftigelsesministeriet lavet under den forsimplede antagelse, at arbejdstiden for de enkelte aldersgrupper, 15-24, 25-54 og 55-64 år er den samme. Udgangspunktet for den gennemsnitlige årlige arbejdstid er i AE's beregninger Produktivitetskommissionens opgørelse og metode. Beskæftigelsesgrad og gennemsnitlig årlig arbejdstid tager udgangspunkt i året 2005. Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, OECD, Produktivitetskommissionen og egne beregninger.

At placeringen i 2015 ikke er bedre skyldes dels, at den gennemsnitlige arbejdstid er faldet i løbet af krisen, og dels at fuldtidsbeskæftigelsen fortsat var underdrejet i 2015. Da krisen brød ud, faldt antallet af personer i fuldtidsjob markant og lå i 2015 ca. 120.000 under niveauet, fra før krisen satte ind. Det fremgår af figur 5.

Kilde: AE på baggrund af Eurostat.

Danskerne er ikke dovne

Opgørelsen over danskernes arbejdstid fra Beskæftigelsesministeriet tegner ikke et retvisende billede af danskernes arbejdstid. Dels anvender Beskæftigelsesministeriet tal for den gennemsnitlige arbejdstid, hvor niveauet - stik imod OECD's anbefaling - anvendes ukritisk, og samtidig er det problematisk, at

man tager udgangspunkt i 2015, hvor beskæftigelsen herhjemme – specielt fuldtidsbeskæftigelsen fortsat er underdrejet.

Danskerne er ikke dovne, og samtidig får vi rigtig meget ud af de timer, vi arbejder. Danmark er således blandt de mest produktive lande i OECD. Vores høje produktivitet og høje arbejdsmarkedsdeltagelse betyder, at vi er blandt de mest velstående lande i OECD. Ser man på BNI pr. indbygger, er vi det 5. mest velstående land i OECD.

Der er gode muligheder for at fastholde og forbedre vores placering.

Frem mod 2025 sender vi ifølge vismændene ca. 200.000 mennesker ud på arbejdsmarkedet især som følge af de arbejdsmarkedsreformer, som er gennemført. Hvis vi sørger for at klæde disse mennesker på med de rigtige kompetencer, som virksomhederne efterspørger, venter der her et stort vækst- og velferdsudbytte for dansk økonomi.

Boks 1. Sådan beregnes den gennemsnitlige årlige arbejdstid af Produktivitetskommissionen

	2002
Danmark:	
(A) Beskæftigelse (1.000 personer)	2.740,50
(B) Beskæftigede med sekundært job (1.000 personer)	287,2
(C) Faktisk ugentlig arbejdstid på primært job	34,9
(D) Faktisk ugentlige arbejdstid på sekundært job	11,1
(E) Arbejdstimer pr. uge = (C)+(D)*(B)/(A)	36,1
(F) Arbejdsuger pr. år	41,8
(G) Arbejdstimer pr. beskæftigede pr. år = (E)*(F)	1.507,40